

[Knud Bro.]

mennesker også i fremtiden vil skaffe sig udveje, sådan at vi, hvis vi opfører os fornuftigt, er i stand til at overleve her på kloden. Men jeg understreger, at det selvfølgelig kræver, at vi opfører os fornuftigt.

Spørgsmålet om det internationale samarbejde fortjener at blive understreget. Men også her gælder det, tror jeg, at vi må se så realistisk på det, at det først og fremmest bliver inden for vor egen kulturkreds, f. eks. inden for EFs område, man samarbejder om en løsning, sådan at man giver ens vilkår over for dem, der i størst grad handler med hinanden. Så snart vi bevæger os over i f. eks. u-landsproblematikken, vil vi møde en lang række vanskeligheder, som er vanskelige at overvinde. Jeg har selv overværet i Afrika, hvordan man har lavet veje for at fragte DDT ned til floderne. Der kan man ikke stille sig op og sige: „I må ikke bruge DDT,“ for det ville betyde tusinder af menneskers død af malaria; her er et problem, som vi ikke kan løse bare med de regler, som gælder i vort eget samfund. Der er også, som ministeren påpeger hele spørgsmålet om råstoffer, om den mere primitive industri som bygges op fra grunden i disse lande.

I øvrigt må jeg sige, at forslaget er overordentlig bredt. Der er næsten ikke noget, man ikke kan læse i dette forslag, især hvis man også tager ministerens bemærkninger med. Meget af det er godt, noget af det er lidt mere poetisk, og noget af det er hverken nyt eller godt. Ministeren siger f. eks., at vi må se på værdien af den enkelte produktion og se, hvem der får glæde af den. Det får mig til at tænke på det gamle ord: „Du vil mit bedste, men hvor ved du fra, hvad mit bedste er?“ Det er nok en sætning, som forhåbentlig ikke rummer for meget. Der står også:

„Jeg tror i øvrigt også, at behovet for en mere ligelig fordeling af samfundets goder vil vokse, ikke mindst fordi indsatsen mod forureningen kan betyde en begrænsning af den hidtidige økonomiske vækst.“

Det er nok muligt, at ministeren har ret i det, det er oven i købet ikke usandsynligt. Men vi skal vel ikke føre fordelingspolitik via forureningslove. Mon ikke vi skal holde os til socialpolitikken og finanspolitikken, om ikke andet så for klarhedens skyld?

I øvrigt skal jeg ikke gå meget i detaljer

med dette her. Jeg føler mig dog fristet til lige at nævne „reglementet“. Her har vi det hele med: køer og heste, møg og himlens fugle og de dødes grave — det hele er taget med. Det er et overordentlig bredt oplæg. Jeg fristes til at sige, at man kan være helt sikker på, at der aldrig er skrevet en konfirmationssang i forureningsministeriet, for så ville den givetvis have været med enten i bemærkningerne eller i ministerens skriftlige fremsættelse.

Med hensyn til forslaget som sådant skal jeg gøre nogle mere principielle bemærkninger og sige, at dette forslag er en ny filosofi, en filosofi, som jeg i princippet er enig i. Jeg synes også, der er mange gode forslag i det, som kan bruges under alle omstændigheder. Men der er unægtelig også ting, jeg er meget mindre enig i.

For det første er det jo — jeg indrømmer, holdt i meget beskedne former, sådan som det er ministerens natur — en anmodning om en blankovksel. Der bliver ikke ret meget tilbage, som ministeren ikke selv kan bestemme, og hvor der er fastsat regler for, at andre skal bestemme det, har ministeren udtrykkelig forbeholdt sig ret til selv at bestemme det, hvis de ikke skulle bestemme det, sådan som ministeren oprindeligt havde tænkt sig, de skulle bestemme det. Der bliver altså ikke så forfærdelig meget tilbage til de andre at bestemme. At kalde det en decentraliseringslov er nok, synes jeg, at gå temmelig vidt. Så jeg vil sige: vi må nok se lidt på, om vi ikke kan få lavet nogle mere præcise retsregler på dette område.

Det skal jeg vende tilbage til, men først vil jeg lige sige et par ting om det spørgsmål: hvem skal egentlig betale det her? Princippet at lade forurenere betale kan jeg være enig i. Men der er nogle realistiske forudsætninger, som må opfyldes, før vi kan gennemføre dette her. Det skal dog ikke tages som et udtryk for, at jeg ikke mener, at samfundet må ofre på det. Jeg har tidligere sagt, og det tror jeg er meget realistisk, at vi må regne med at ofre omkring 10 pct. af stigningen i bruttonationalproduktet, til at modvirke de forureningskader, som sker alene i kraft af, at vi øger velstand og produktion. Det mener jeg er rigtigt. Men er der ikke noget om, at budget- og økonomiministerne ikke har været helt så begejstret for denne tanke, som forureningsministeren